महिन्याचा विचार

सत्संग

साधकाच्या हृदयात जर ईश्वरप्रेमाची धग जिवंत ठेवायची असेल तर सत्संग नावाचा पंखा सतत गरगर फिरायला हवा हे गुरूदेवांनी त्यांच्या स्वर्गाश्रमातील वास्तव्याच्या काळातच ताडले होते आणि आपण व्यावहारिक पण आदर्शवादी निर्णय घेतो हेही फार पूर्वीच सिद्ध केलेले होतं. उंच मनोऱ्यावरून एकाकी आकाशात झेप घेण्याला त्यांचा कायम विरोध असायचा कारण यामुळे झालेच तर ते अपरिवर्तनीय नुकसान असेल असं त्यांचं मत होतं. साधकाच्या अंतरंगातील प्रमुख शत्रू असतो. आळस पण त्याहीपेक्षा असं कृत्य साधकाचे अधिक नुकसान करू शकते असं ते म्हणत. भौतिकदृष्ट्या एखाद्याला बदलता येईल पण आळशी माणसाला तुमचा उपदेश ऐकून घेण्याचाही आळस असतो. त्यांतही त्याचा असा गैरसमज असेल की आळसात त्याला आत्मशांतीची अनुभूती येत असते, तर त्यासाठी काही उत्तर नसते. गुरूदेवांच्या वाट्याला असे अनेक आळशी लोक आलेले होते. म्हणून ज्यांना उत्तरकाशी अथवा हिमालयातील इतर ठिकाणी मन:शांतीसाठी, ध्यानधारणेसाठी जायचे असेल अशा व्यक्तींना गुरूदेव योग्य मार्ग दाखवित असत.

बरेचदा ''आनंदकुटीर'' हेच उत्तम स्थान असे. पाठीमागे एकांतवासासाठी घनदाट जंगल होते. अन्यथा काही रकमेची तजवीच करून आसपासच्या फुल-चट्टी, किंवा वसिष्ठ-गुहा अशा ठिकाणी गुरूदेव त्यांच्या जाण्याची सोय करीत ज्यायोगे त्यांना एकांत मिळत असे. मात्र यापलीकडे जाऊन काही मागणी केलीच तर ते कामचोरपणा लक्षण मानले जायचे किंवा जबाबदारीपासून पळ काढण्याचे तरी प्रामाणिक साधक मात्र प्रेम, सेवाभाव युक्त जीवन निवडीता असे आणि आध्यत्मिक साधनेबरोबर नि:स्वार्थ सेवेची संधी साधत असे. अशांना गुरूदेव स्वत:चं सर्वोत्तम सोयी उपलब्ध करून देत असत. अध्यात्मिक साधनेतील सत्संग हे फार महत्वाचे अंग त्यांनी विकसित केलेले होते. आश्रमातील एकही सत्संग त्यांनी चुकविला नाही. आम्ही खरेच भाग्यशाली आहोत कारण गुरूदेव स्वत: त्या ''सत्संगा'' तील ''सत'' होते. असं चैतन्य ज्याच्या सहवासासाठी सत्संगामध्ये जमलेले सर्व साधक उत्सुक असत. आश्रमावासी साधकांसाठी आणि जगभरातील शहारांमध्ये जिथे दिव्य जीवन संघाच्या शाखा आहेत. सगळ्यांना गुरूदेवांनी एकच मार्ग सांगितला -एकत्र येऊन प्रार्थना करा, ध्यान करा, गायन करा. चुकून एखादा साधक म्हणाला - ''मी व्यक्तिगत साधनेमध्ये मग्न होता, म्हणून माझा सत्संग आज बुडाला'' तर खोडकर हसत गुरूदेव त्याला विचारीत - ''आणि तरीही तुला छान समाधी अवस्था लाभली?'' बरेचदा ते म्हणत- ''व्यक्तिगत साधना म्हणजे निद्रा असते. सत्संगामधील प्रार्थना, ध्यान, धारणा केव्हाही हितकर कारण तेथे एक अज्ञात अध्यात्मिक प्रवाह वाहत असतो. त्यामुळे प्रत्येक साधकाचे अध्यात्म वाटेवर उन्नयन होते.'' गुरूदेवांचा सत्संग एका अर्थाने वेगळा असायचा. त्यांत कीर्तन असे, भजन असे, संगीत असे, धर्मग्रंथांचे अध्ययन असे. त्यायोगे सर्वांचे समाधान होत असे. सुरूवातीला निवडक रचनांमधून गुरूदेव ध्वनी निर्माण करीत, आणि देवी देवतांना आवाहन करीत. महामंत्र कीर्तनाने ते सत्संगाचा शेवट करीत. त्यांच्या हृदयातून उमटलेले भावतरंग त्या संत्संगाला एका उंचीवर नेऊन ठेवीत.(क्रमश:)

SADHANA IS A PROCESS OF TOTAL TRANSFORMATION INTO DIVINITY

Spiritual life means growing in godliness. Sadhana is a process of purifying and transforming your normal human nature into godly divine nature. And to ensure that your outer life of day-to-day living should support your inner Sadhana, you have to make your life a divine life by bringing into it ingredients and qualities that belong to God. You have to inwardly grow into the very form of a divine being. This is the secret of success in Sadhana. It is no more or no less than a process of total transformation into Divinity.

- Swami Chidananda

Anatomy and practice of spiritual life

There is a law: that which you wish to realise, you must become. Only then can you enter into it and rise into an experience of it. If the waters of the ocean aspire to rise and sail free as clouds, they

have to lose their grossness and transform into vapour. The entire process of spiritual life is based upon this immutable law. The anatomy and the practice of spiritual life is a progressive transformation of the human into the Divine in all its parts. If this transformation is being gradually but steadily worked out within you- within your consciousness, heart, mind, thoughts and feelings- then everything becomes attuned and your spiritual life progresses. Everything is alright no matter what outward form it takes.

- Swami Chidananda

The great Guru is the indwelling Consciousness within, ever available. It is the Great Guru who has appeared to you in and through a human being, a teacher. The Guru is ever with you in the depth in your heart, prompting you, moving you, and guiding you. You are never alone, ever for a split second of time. You are always under the gracious protecting presence of your Guru. Wherever you may be, in the Arctic wilderness, on the top of the Mount Everest or in the vast Pacific Ocean, He is within you. The Guru never leaves the soul. He has called. He walks with you when you walk. He rests with you when you rest. He broods over you while you slumber. He is the one being who is eternally yours and always with you. Become ever aware of this companionship and keep on going upward and ever upward. Success will be yours.

- Swami Chidananda

दिव्य जीवन संघ, पुणे शाखा वृत्तांत

- ❊ फेब्रुवारी २०२४ चा सत्संग २६ तारखेला झाला.
- ❊ ‘दिव्य जीवन’’ या आपल्या मासिक पत्रिकेचा फेब्रुवारी २०२४ चा अंक परिवारातील सदस्यांना पाठविण्यात आला.

पुणे शाखेचा पत्ता

श्री.नितीन देशपांडे
‘ईशावास्य’ प्लॉट नं. ४९/सायंतारा, डी.एस.के. विश्व, धायरी, पुणे ४११०६८,
मो.नं. ९८५०९३१४१७

बुक पोस्ट

प्रति

दिव्य जीवन

पुणे शाखा
वर्ष १९/अंक ०३
मार्च २०२४

Gurus have spirituality in them; the soul works through them. It is not the mind and the intellect that work through the Gurus. When the soul speaks, the soul alone has to respond. The Guru is a soul and not a body.

-SWAMI KRISHNANANDJI